

פרוטוקול מס' 127/א'
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה כיום ב', א' באב תשס"ז - 9.7.1956
בשעה 11.00.

ס.י.

ג כ ח ו :
י. גורד - היו"ר
ח. אריאב
י. בדר
א. בהיר
ש. דיין
א. הרצפלד
ס. חזני
ג. לזין
ז. סוזייב
ס. קלמר

ש. בדק - מזכיר הוועדה

מזכירים :
ד"ר ברוש - משרד מס הכנסה
מר קסחי - משרד האוצר
מר שכטר - משרד המשפטים

סדר-היום :
1) חוק לתיקון תקודת מס הכנסה, תשס"ז - 1956
2) צו תעריף המכס והפטור מס' 22
3) צו תעריף המכס והפטור מס' 26

- - - - -

היו"ר י. גורד : אני פותח את הישיבה.

קיבלנו מכתב מהתאחדות למוצרי הדר ושימורים.
(קודא את המכתב).

יש גם מכתב מ"פ-אזרה" (קודא את המכתב).
שני המכתבים הם בקשר ליהב הסגן. הצעתו היא להרכיב ועדת ששנה
המורכבת מחברי הוועדה: בהיר, סוזייב, חזני או קלמר, בדר או לזין,
ורובין, והם יבדקו את העניין. חבר הכנסת חזני יבנס את החברים, והם
יחליטו אם יש צורך להזמין משלחת או לא.

י. בדר :
כוונת המחוקק זה דבר שנובע ממלים של החוק.
אז אפשר לכוונת המחוקק כמו שהיא נובעת מהחוק
להוסיף כוונה של ועדת הכספים או אמילו של הכנסת כולה, כמו שהיא עשויה
להתבטא על-ידי הצהרות של הוועדה או של הכנסת כולה. ברור שהוועדה
יכולה לברר את הדבר מבחינה עניינית; לעומת זאת הוועדה לא יכולה לברר
מבחינה משפטית. מבחינה משפטית יש כרגע רק גורם אחד שיכול לקבוע
אם המשקאות האלה סעונים מס או לא, וזאת האינסטנציה העליונה במקרים
אלה, כלומר בית-דין גבוה לצדק. אני הייתי רואה בעין יפה מאד לו
יכולנו להקל על האזרח כוועדת הכספים, אבל אני לא בדאגה מסויימת
שוועדת הכספים תתחיל להיות סין ועדת ערעורים בכל מיני עניינים, או
אולי ועדת פירושים. כי זה יכול במקרים מסויימים לא להקל על האזרחים

ס.י.

שנאמת סובלים מססים מופרזים, אלא להוסיף גזירות. אני מעדיף שביצוע החוק יהיה בידי האדמיניסטרציה, והפיקוח המספטי על האדמיניסטרציה יהיה בידי בתי-המשפט.

אני מצה להגיד שוועדה יכולה לבדוק את זה, להמליץ, להציע שינוי חוק, יכולה לצרף את העניין עם שלטונות מס הכנסה, אבל איננה יכולה לפרש את החוק.

היו"ר י. גור: כוונתי היתה שהוועדה תסמך את האנשים. יכול להיות שהיא תביע למסקנה שאין יסוד לטענותיהם, ויכול להיות שהיא תרצה להציע תיקון לחוק. היא תבוא לוועדה ותביא את מסקנותיה.

אוס לתיקון פקודת מס הכנסה

היו"ר י. גור: אנחנו עוברים לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה, סעיף 13 (קורא את הסעיף). סעיף 4 יבוא לפני סעיף 13, סעיף 13(א) של ההצעה יסומן כסעיף 13(ב).

ד"ר ברוש: לגבי שנת ההכנסה 1956 לא היה כל הבדל בין שכירים ועצמאיים. הכוונה היתה לא דק לגבי שנת 1955. אבל כתבנו דק 1956, כי היתה לנו כוונה אחרת לגבי שנת 1956, היתה כוונה לאחד. אבל העניין לא יצא, ולכן פה צריכים לכתוב שהעניין הזה יחול לשנת 1955 ו-1956 או לכתוב, לשנת 1956 ואילך.

היו"ר י. גור: אם אין במגדרות ממש חברי הוועדה, התיקון מתקבל. על סעיף 5 אנחנו עוברים עכשיו. סעיף 6 (קורא).

ס. קלמר: אני מתנגד לזה, כי אינני רואה שום סיבה מדוע האיש צריך לשלם ריבית אם אנחנו רואים אותו כאילו שילם את המניע.

ד"ר ברוש: אנחנו הצענו את הסעיף הזה 1.4.56. אז מתעוררת פה שאלה. החוק הזה יקבל תוקף למעשה מ-1.4.56, אז מה דינם של אותם האנשים שקיבלו דמי מפתח באפריל. הואיל ולא ידעו, אז אני מוכן להפעיל את הסעיף, כמובן אם הוא יסלם תוך 30 יום מיום פרסום החוק, ושנית יסלם 9% ריבית.

ס. קלמר: אבל האזרח לא ידע שאנחנו נעשה זאת. ברוב שפרסמים חוק נוהגים שהיה להכניס את הכסף, אבל בלי ריבית.

י. גור: הפירוש כאן יכול להיות לבסודי מעורפל, אם רוצים שזה יישאר כך, טוב. אבל אם רוצים שהפירוש יהיה מדוייק, אז צריך אחרי המלה, אולם להגיד לפני יום.

מר שכטר: חבר הכנסת בדר עורך בי מספיק ספקות כדי לתקן את הסעיף כך שיהיה ברור שהכוונה היא דק לאותן ההכנסות שנתקבלו בשנת 1955 ואילך. לדעתי אפשר לפרש את זה כמו הצעת הממשלה המקורית.

ד"ר ברוש: אין פה שאלה של ספק. אם כוונת הוועדה היא שהסעיף הזה יופעל גם לגבי דמי מפתח שנתקבלו מ-1.4.56, אם הם ישולם תוך שלושים יום מיום פרסום החוק ובצירוף ריבית של 9% לשנה - אז ינחנו את הסעיף מחדש.

היו"ר י. גור: אנחנו רוחים לפי שעה את הסעיף הזה. נעבור לסעיף האחרון, הוראות מעבר. (קורא).

ד"ר ברוש:

בחוק הקיים כתוב דבר מה שהיה מעון תיקון ככלל כשעברו מסגת שומה לשנת סס, אז היו צריכים לתקן זאת. בחוק הקיים כתוב לא יאוחר מ-12 חודשים מתוך כל שנת סס יפורסם... כשעברו לשנת סס היו צריכים לכתוב, מתוך 24 חודשים, אז מה יבוא התיקון במקורה הקיימת.

עכשיו חייבו צריכים לפרסם את הספר ב-31.8. אני מבקש לאסר לפרסם את הספר בשנה זו, לא יאוחר מ-31.8. אנחנו נפרסם אותו באמצע אוגוסט, ובשנה הבאה לא יאוחר מ-31.6.

ז. סווייב:

האוצר חייב הסבר ותשובה בכלל מה דעתו בנוגע להסך פרסום ספר הנישומים, אחרי שאנחנו נחליט ונשמע מה עתידו של הפרסום הזה, או נוכל גם לבוא ולהצביע.

היו"ר י. ברוש:

יש מכתב מסר האוצר, הוא נמצא בקשר גרמלין עם הדברים שאנחנו דנים בהם. מקראות (קורא את המכתב).

ז. סווייב:

יש לי הצעה לסדר. אני מבקש להמציא לבו העתק מהמכתב הזה, כי העניין של ספר הנישומים מעורר ארבה שאלות גם בקשר לסיכום שלנו. למשל אני ברגע זה שואל שאלה מדוע בספר הראשון ולעת עתה היחיד, לא פורסמו הכנסות של הכיירים, אין בחוק דבר כזה.

אני מציע שלעת עתה נדחה את כל המעיפים בחוק המספלים בעניין של ספר הנישומים, אולי צריך להכניס בהם תיקונים.

היו"ר י. ברוש:

ביקשתי כבר פעמים רבות מחברי הוועדה להגיש הצעותיהם בקשר לכך, והם לא הגישו.

י. בדר:

יש לי כמה שאלות: (א) האם בספר הנישומים שיפורסם תיקבע בהתאם לחוק ההכנסה הכוללת של קיבוצים וקבוצות?

(ב) האם האוצר יפרסם גם הכנסה כוללת של קיבוצים וקבוצות לגבי השנה הקודמת כהשלמה לספר הנישומים הראשון?

(ג) האם האוצר יבקש שהרור רטרואקטיבי לפרסום ספר הנישומים הראשון?

ד"ר ברוש:

לגבי השאלה האחרונה - הוא לא יבקש, כי הספר הקודם פורסם במסגרת של חוק ששם בכלל סר האוצר לא היה זקוק לאיזה שהוא אישור של ועדת הכספים. לכן העניין הזה לא הובא בזמנו לוועדת הכספים, אילו החוק היה דורש זאת, היינו מביאים, כעת לפי החוק הזה חייבים להביא.

בנוגע לקיבוצים - בכוננתנו לפרסם את ההכנסה הכוללת, והחלטה זו כבר קיבלנו ללא כל קשר עם הדיון הזה. אנחנו נפרסם גם את ההכנסה ליחידה. אם מסדר הבטחון יעשה קשיים, אנחנו ננסה להתגבר עליהם.

בנוגע לעבר, אנחנו נפרסם את ההכנסה של הקיבוצים.

י. בדר:

אני מבין שמישהו יכול להגיד שהוא רוצה לשמור בסוד את מספר התושבים של קבוצות מסוימות, לעומת זאת אין זכותו לשמור בסוד מה צריך לפרסם. לפי החוק צריך לפרסם רק הכנסה כוללת. אני מבקש שהמספר הראשון של הכנסה כוללת יתפרסם סבל מקום. החוק מחייב פרסום הכנסת קיבוץ וקבוצה ולא הכנסה מסוימת על ראש.

ח. סלמון:

אני מבקש לדעת מה גתן פרסום ספר הנישומים, האם הרגישו במסדרים מס הכנסה שינויים בהכנסות.

היו"ר י. גורני:

בהיפתח המושב הראשון של הכנסת השלישית זה היה אחד הדברים הראשונים בישיבותיה של ועדת הכספים.

ז. סווייב:

לפני שבוע שאלתי את אריאל, כאשר רצו בסעיף המדובר על פרסום התיקונים, שאלתי אותו מה עמדת האוצר ברגע זה לגבי המסך פרסום הספר, אז הוא אמר שהוא ידבר על כך עם שר האוצר וינסו להימנע מעמדת האוצר לגבי פרסום ספר הנישומים להבא. אני עוד מחכה לתשובה.

היו"ר י. גורני:

כאשר ברון על ספר הנישומים, יהיה מקום לשאלות האלו.

צ"ר גרוש:

המכתב קטור לפרסום הזה ופה צריכה ועדת הכספים להשתמש בסמכותה.

י. בדר:

אני רוצה להביע את דעתי בקשר למכתב, אין לי ספק שזה יקל אם שר האוצר ישחרר את השכירים. אני חושב שזו טעות לשחרר שכירים שהכנסתם עד איזה סכומים. במקרה זה, אם יש איזון כוונה לעורר את תשומת לב הקהל לספר הנישומים, אני חושב שספר הנישומים אינו עוזר לכוונה זו. אבל אם יש כוונה כזו, את מי יחפש האזרח הפשוט שהפרסום מתכוון לו בספר הנישומים - דווקא את אלה שמקבלים פרמיות רבות וגדולות ומקבלים שכר שחור, ורוכשים להם כל מיני דברים יקרים במשך שנה אחת, ויש לה הכנסה רשמית למטה מ-3,000 לירות לשנה, אבל אם הוא לא ימצא אותן בכלל בספר שכירים אחרים, זה יכול יותר להטעות מאשר לעזור. ובכן אם השיטה תהיה כזו שספר שכירים לא יופיעו בספר הנישומים - אני מבין זאת, אבל אם יופיעו שכירים מסויימים ואחרים לא - זה יכול לדעת דק להרע.

לגבי עצמאיים ששכרם למטה מ-2,000 לירות, יש לי ספקות דומים. אבל כיון שהכוונה היא לעשות את זה יותר פשוט, אני חושב שאפשר להסכים לזה.

לגבי בנקים - אינני רואה שום סיבה לכך שצריך להשאיר את הכנסותיהם בסוד. בנקים הם חברות ציבוריות, והם חייבים לפרסם את החשבונות שלהם, והם ספרסטים.

צ"ר גרוש:

הם ספרסטים, נצורה שמסתיירה את הכל.

י. בדר:

אז זה עוד יותר חסור בעיני, אין שום סיבה שהבנקים לא יפרסמו את הכנסותיהם. ואם הבנקים יפרסמו - אז קופות מלווה גם כן. יש איזה פחד מפני הבנקים. עד פרסום חוק בנק ישראל לא העיזו להסיל שום פיקוח על הבנקים אלא עשו זאת על-ידי הסדר סרצון טוב, וכאן יש אותה הנסיה.

אני טעוננין מאד לדעת מה הן הכנסות הבנקים, אתן דוגמה אחת. אני רואה שעוד מעט וכל תל-אביב לא תהיה אלא אוסף סניפים של בנקים, ואני יודע אין בונים סניפים אלה, מבחנו יודעים מה נעשה בבנקים, ואני רוצה שכמו שאנחנו נדע מה הן הכנסות כל חברה וכל אגודה שיתופית ואפילו כל קיבוץ - שנדע גם מה הן הכנסות הבנקים.

ז. סווייב:

אני מתנגד להבדלים בין שכירים ובין עצמאיים בקביעת המינימום הפטור מפרסום, אינני רואה שום סיבה לכך, מדוע עצמאי שמשתכר עד 2,100 לירות לשנה סמו יופיע בספר, ושכיר - לא.

הצעתי הן: אני מתנגד לסכומים שונים בסעיפים א' וב', ואני מציע שיסוחררו בסניפי הסעיפים הכנסות עד 2,000 לירות. אילו האוצר היה מחליט בכלל לא לשחרר אף אחד ולפרסם את כל ההכנסות, הייתי תוסך כזה. זה יתן לנו אפשרות לבדוק, בדרך כלל אני בעד פרסום כל ההכנסות בלי הבדלים כלשהם. אם כבר מכניסים מינימום שהוא 2,000 לירות, שהוא יהיה שווה לגבי א' וב'.

לגבי ג' אני תוסך בעמדתו של חבר הכנסת בדר, ואני סואל שאלה כזו: בנקים ואגודות שיתופיות צריכים לפרסם לפי החוק.

אם המאזנים שלהם, נוסף לזה כל הבנקים מפרסמים את המאזנים שלהם כעתונות היומית, אני טואלן אם המאזן הזה שמתפרסם בעתונות ומוגש לרושם החברות איננו מאזן הסותאם לצרכי מס הכנסה, ובפרטם יצטרכו לפרסם מאזן הסותאם לצרכי מס הכנסה, אז מקובלת היא לזו שאני טואל באמת מדוע חברה ציבורית גדולה צריכה לבלות את הסודות שלה וסודע בנקים אינם צריכים. אני בכלל נגד הפרסום של בנקים ואנשים פרטיים. כל הרעיון של פרסום גולד באוניורה מאד חולנית. אז אולי ישנו את זה אבל אם כבר עושים, זה צריך להירת סוזה לגבי כולם.

ז. צור:

עם סיום הדיון על ספר הנישומים בחודש פברואר הצעתי הצעה ואני עומד עליה גם עכשיו. הצעתי אז מספר הנישומים יחדם בצורה שהוא יכלול את כל הנוגדים למעלה מביל 18, לפי סדר אלף-ביתי. אני מעריך את ספר הנישומים ורואה בו גודם שיכול להעלות את מדור התשלום של המס. מסום כך אני חושב שצריך לכלול בו את כל הנוגדים עם אפשרות של ביקורת הדדית של האוכלוסייה. הצעתי גם לכלול את כל החברות.

אשר לקיבוצים, אינני רואה כל ענין מהותי בקשר עם השאלה אם פרסום הקיבוץ הוא למי יחידת מס, פרט לגישה של אפליה שיכולה להינתן בזה, שכתוצאה מכנה יכולים לדאוג את הקיבוץ בחברה. אינני מתנגד שיפורסם מספר היחידות וכמה ליחידה, אבל לא ההכנסה. אני אומר שכל עוד מס הכנסה בנוי כפי שהוא בנוי, וכל עוד הקיבוץ בנוי כפי שהוא בנוי, אינני רואה אותו כחברה. הקיבוץ סורכב מתשלום מס הכנסה ממספר יחידים שחיים על עבודתם ולפי זה משלמים.

ט. סלטר:

מטרת הפרסום היא להוכיח אם אסנם האזרחים סורכים בדיוק על הכנסותיהם, אנחנו צריכים לחוס על כסף ציבורי. סורכים פה על רבע מיליון שכירים, ואין פה אף אחד שאמר שיש חשש שהשכיר איננו סורד או שלא סנכסם לו בדיוק מסה שהוא סרוויח.

מסום כך אני רואה בנקסת שר תאוצר, לא לכלול שכירים שהכנסתם עד 3,000 לירות, בקשה צודקת. אין כל תועלת לפרסם עוד רבע מיליון אנשים בספר ולהוציא על כך סכומים גדולים. אין בכך תועלת.

הוא הדיון ביחס לעצמאיים. יש הבדל רב בין עצמאי לבין שכיר. עצמאי סורד שהוא תדויה 2,000 לירות, בדקו פחות או יותר, בכל אופן שר האוצר מודיע שאדם שמצהיר שכל הכנסתו בשנה זו היא רק 2,000 לירות וקיבלו את הזהרתו - אין להניח שיש פה דברים גדולים יותר, עד כדי כך שצריך יהיה לפרסם את כל הסמות האלה.

אני אבן הייתי רוצה לדעת מה מספר העצמאיים שמדוויחים עד 2,000 לירות.

גם ביחס לבנקים, אני חושב שאם בנק לאומי או בנק ישראל אומרים שלא דצדי לפרסם את הכנסותיהם של הבנקים השונים - ובנק לאומי אין לו סודות - יש לזה חשיבות ואנחנו צריכים לקבל את דעתם.

א. הרצפלד:

אני מתפלא על חבר הכנסה סרווייב, על מה שאמר לבני הבנקים. למה לעשות זאת, אם זה מזיק להם? היה גם מכתב מד"ר ברט שביקש לא לעשות זאת.

אני חושב שבמידה ויש איזה סדק באיזה שהיא מקום, יש לתקן זאת. אני מניח שהאוצר יקבל זאת.

הדו"ר י. גורד:

אני רוצה להעיר מספר הערות. אנחנו צריכים לחזור קצת אחורנית ולעמוד על הכוונות שלנו בשעה שדרשנו לפרסם. מה הייתה אז הכוונה? נוצרה מסביב לענין הזה אונורה כלתי בריאה, אונורה של רכילות, של שמועות ודיבורים, והיתה גם התחמקות גדולה מתשלום אמת של מס הכנסה. כיום זה הצטמצם במידה רבה והגענו למחשבה הזאת על פרסום.

הרושם שעשת הספר הזה ידוע. עכשיו אנחנו רוצים למצוא עצה אם בכלל צריך לפרסם, ואם כן - כיצד לפרסם. יכולה להיות דעה שלא צריך לפרסם, היות והמצב אשר חייב פרסומו של הספר נשתנה במידה רבה, ואז יכולים להיות נימוקים די שקולים נגד פרסום. אבל יש עוד מקום לנימוקים שקולים גם כן, בעד פרסום. אבל אם לפרסם - אז צריך לראות לנגד עינינו מה יהיה הרושם שהספר המקוצץ יעשה כאשר יפורסם, ואני חושב שהספר המקוצץ הוא שדה זרוע מוקשים.

אתם אומרים לא לפרסם את השכירים, אבל אם מפרסמים אותם, אז החלוקה עד 3,000 לירות ומעל ל-3,000 לירות - זה ענין שיכול לגרום לנו צרות רבות של רכילות וכל מיני פירושים. ומצד שני, מה בעצם ההבדל בין עצמאי ובין שכיר, מבחינה זו אין כל הבדל ביניהם. אם יש נימוק לפרסם אדם שמרוויח 3,000 לירות - אין הגיון להפלות ביניהם. אבל אם מפרסמים עצמאיים מ-3,000 לירות ומעלה, אין דווקא לגבי השכירים לומר 2,000 לירות.

לכן הענין הזה מחייב לדעתי רביזיה, אלא אם אשמע נימוקים שקולים מאד שישכנעו אותי.

בנוגע לבנקים, אומרים לנו סודיות. אבל כל עוד לא שמענו את הנימוק - איננו מקבלים זאת. נבקש את שר האוצר להגיד לנו מה הנימוק האמתי לכך שלא לפרסם. אני יודע שאי-הפרסום עלול ליצור אזוירה בלתי בריאה מסביב לענין הזה, אז כדי לא לפרסם צריכים להיות נימוקים מכריעים ושקולים מאד.

לאחר שהושמעו דעות כל החברים, נבקש מהאוצר לשקול מחדש ואנחנו רוצים לקבל ביאורים משכנעים מדוע עצמאיים עד 3,000 לירות לא, למטה מזה - כן; מדוע להפלות בין עצמאיים ושכירים, ומדוע לא לפרסם בנקים. נדון על זה בנוכחות שר האוצר.

א. בהיר: אולי האוצר יכול לשחרר אותנו מבירור נוסף ולפרסם את ספר הנישומים בשלמותו.

היו"ר י. גורן: סיימנו בזה את הדיון, ונצביע על החוק מחר.

א. הרצפלד: הגיעו אלי חלונות רבות ואני רוצה להביאן לידיעת ד"ר ברוש. אנשים טוענים שהם מקבלים הודעה שמגיע להם סכום מסויים חזרה ממש הכנסה, ועובר זמן רב, לפעמים חודשים רבים, עד שהם מקבלים את השיק, רצוי לעשות זאת ביחר מהירות.

ד"ר ברוש: לפני שאנחנו מחזירים כסף למישהו אנחנו מוכרחים לבדוק זאת היטב. ואני רוצה פה לציין דבר אחד: החל מ-1955 המצב הוא יותר קל, מנכים כעת את הסכומים הנכונים, ואנחנו צריכים עוד להתגבר על הכמויות של העבר.

(2) צו העריף והכס ונפטור מס' 22

היו"ר י. גורן: אנחנו עוברים לצווי מכס.

מר קמחי: למעשה בצו הזה אנחנו רק מעבירים היטל שהוטל כבר על-ידי הרשות המוסמכת, בסכום של 50 לירות לפי תקנות שעת חירום, ועכשיו ביטלנו אותו. היה קיים היטל שהחלפנו אותו במכס, והדבר הזה נעשה במסגרת הליברליזציה של היבוא. עצים נכללו באותו הסדר, שמסחר ותעשייה נתן להם חופש ליבוא, וכדי למנוע הרחבת יתר של ביקוש לרשימות יבוא, הוטל הסכום הזה. עשינו בזה שני דברים גם יחד. מחירי העץ לפני ההיטל ואחרי ההיטל נשארו אותם, בין 360 ל-380 לירות לממ"ק עץ. במידה שזה היה מטומן מפמ"ז והיה גם יבוא כזה, לקחנו את זה בדרך אחרת.

המטרה השניה הייתה למנוע ביקוש עודף לעץ זה לאחר הרחבת הליברליזציה. עברו כמה חודשים ונוכחנו שזה הצליח על שתי המטרות. המחירים לא עלו, ואנחנו מצאים אמילו לירידה קלה במחירים בעוד חודש או חודש וחצי כאשר יתחילו להגיע משלוחים נוספים של עץ. מחירי עץ אשור לא עלו. המכס עלה ב-50 לירות לממ"ק.

בולי עץ חייבים גם כן ב-60%, אלא אם הם מיוצרים ליצור לבידדים. אם הם מיוצרים בארץ למכירה בארץ, הם חייבים במס. גזעי עצים חייבים ב-40% מכס.

על עצים נסורים המכס הוא יותר גבוה, כי אנחנו מעונינים שינסרו אותם בארץ.

י. בדרי

אני מלא סקרנות כשאני שומע שהטילו איזה שהוא היטל ושעסתה זאת רשות מוסמכת, ומתוך צניעות לא הוסבר לנו מי היא הרשות הזאת. אחר כך אני שומע שהיו מטרות וכוונות טובות להיטל הזה, ואין אומרים על סמך איזה חוק, וזה 50 לירות. פירוש הדבר שזה לא קרן השוואה. ועשו זאת כבר מספר חודשים, ועכשיו מעבירים את זה. זה בלתי חוקי. כי כתוב בפקודת סדרי שלטון ומשפט שרק הכנסת יכולה להטיל מסים בדרך של חקיקה, וגם ברור שאם הכנסת הוציאה איזה חוק מסויים שמעביר זכות לקבוע מסים לרשות אחרת, זה גם כן חוק. אבל אם יש איזו רשות מוסמכת, אינני יודע למי, מכל מקום לא להטלת מסים, שבהזדמנות זו מטילה מסים - זה בלתי חוקי, מותר לפי חוקי פיקוח להטיל חסלום לקרן השוואה. אם קובעים מחיר אחד לאיזו סחורה ומביאים מארצות שונות בתאריכים שונים סחורה כזאת ארצה, אז אם מישהו היה לו מזל טוב וקיבל סחורה יותר זולה - אז מטילים עליו חסלום לקרן השוואה כדי שימכור במחיר אחד אבל לא ירוויח יותר מדי. לעומת זאת אם מישהו לפי רשיון הביא סחורה יותר יקרה, אז מחזירים לו את ההפרש כדי שיוכל למכור במחיר האחיד. לזה קוראים קרן השוואה. זה דבר חוקי.

לעומת זאת, אם איזו רשות מוסמכת בזמן שקיים פיקוח חסיל על סחורה מסויימת חסלום בטכום אחיד בלי לשאול באיזה מחיר קניית, אלא כל אחד שקיבל רשיון מוכרח להוסיף 50 לירות - זה דבר בלתי חוקי. ואם מוסיפים חסלומים אלה בזמן שלא קיים כבר פיקוח על המחירים, אז זה לא רק בלתי חוקי, זה ממס גזל.

יש לי הצעה, כיון שנחברו שאפילו טרם שהוטל המכס על-ידי צו, בטכום של 50 לירות, היתה פרקטיקה לגבות 50 לירות מן היבואנים, אני מבקש שהוועדה תקבל חוקת דעה של מבקר המדינה האם הפרקטיקה הזאת היתה חוקית, והאם על האוצר להחזיר את הכספים האלה ששילמו אותם מרצונם הטוב, ומאזרח האם גם על האוצר לשלם כספים אלה לאלה ששילמו אותם לפי הדרישות שקיבלו משלטונות המדינה, בקשה זו שלי יש לה תקדימים, וועדת הכספים קיבלה בזמנו דו"ח מעניין מאד ממבקר המדינה, ובגלל הדו"ח הזה אני מבקש להבדיל בין המקרים אם מישהו שילם מרצונו הטוב ואם מישהו שילם אחרי שהוטל עליו.

ז. טווייב

יש כמה שאלות עקרוניות ששייכות לאנחה הפרטה שאני עוררתי בכנסת בקשר לליברליזציה בענף הטכסטיל. פניתי גם באופן פרטי לטגן יוטב-ראש הכנסת ושאלתי לאן נעלמה ההחלטה שהועברה לוועדת הכספים על-ידי ועדת הכנסת, גם שם בקשר לליברליזציה הטיל המשרד חסלומים על כל דולר המוקצב ליבוא, ואני מענתי שזה פייחות ערך הכסף.

עכשיו אני רואה כאן דבר טגם ההסבר בקשר אליו איננו ברור, פרטים 225 ו-226. השאלה היא מאד מכובדת ועקרונית. מפני שמדברים עכשיו על ליברליזציה של היבוא ומפני שלפי הנסיון עד היום כל המצרכים ששוחזרו מהפיקוח ונכנסו לליברליזציה, הוטל על כל דולר היטל של חצי לירה - קיימת דעה בין האנשים הנוגעים בדבר שעלולה לבוא התייקרות של הסחורות שייכנסו לרשימה של הליברליזציה.

אם זו היתה הצעתו של חבר הכנסת בדרי, אני מצטרף אליה. אם לא לזה התכוון, אני מבקש לפני שאנחנו עושים זאת שיהיה ברור דחוף גם לאור ההצעה שהצתי קודם, מה מתרחש כאן. היה מעניין לשמוע גם הסברים של נציג המכס. הוא אמר שהצליחו בכמה משימות, שהושגו כמה מטרות עם ההעלאה הזאת. מה הם?

מ. קמחי

הושגו שני רווחים: חלק של הדוחים של הסוחרים נספגו ונמנע ביקוש ליבוא.

ז. טווייב

אני חושב שהצלחתם יתר על המידה בהקטנת הביקוש. יש לשקול אם עשיתם דבר טוב או רע.

לגבי עץ, אני חושב שההיטל הוא יותר מדי גבוה ואני מבקש שיהיה על כך בירור כללי.

לגבי יחד הסעיפים אין לי הערות. אני חושב שפרט

מ. קלמר: בסביעות האחרונים עלו מחירי העץ, וכנראה שזה נובע מן ההיטל הזה. אני חושב שהגענו בהיטלים על חומרי בנין לנקודת רוויה, ואנחנו לא צריכים להוסיף קטנים לא לבניה הפרטית ולא לבניה הציבורית. אנחנו לא צריכים לאשר כל היטל נוסף.

מ. קמחי: לטאלתו של חבר הכנסת ברוך לגבי חרטה המוטמכת - זהו השם המוטמך של מסרד המסחר והחעטיה במקרה זה, שהוא היטל את ההיטל הזה ב-1.4.56 לפי תקנות ההגנה 1939, כלומר במסך חודש וחצי גבו את ההיטל הזה.

י. בדר: ברטמות אין צורך לפרסם דברים כאלה, אבל באיזו צורה צריך להודיע את זה לציבור.

מ. קמחי: אני באתי לוועדת הכספים לבקש את איטורה להיטל הזה מ-15.5. אינני מבקש איטור לחודש וחצי הקודמים.

לטאלתו של חבר הכנסת סוזיב, אעביר ברצון לטר האוצר את הבקשה לקיים בירור על סיטוח הליברליזציה. אני אינני מוסמך להיכנס לזה.

אשר לטאלתו של חבר הכנסת קלמר על חומרי הבניה, עץ בוק איננו חומר בנין בטוים פנימיים מסחמטיים בו לעמים קרובות לבניה, לעטייה איונות קירג אבל זה לא חלק מהבניה.

היו"ר י. גורי: אנחנו חוזרים לטאלה שעורר חבר הכנסת בדרג בין אם אנחנו מאשרים את הצו ובין אם לא, הטאלה שהיא עורר אין לה קטר יטיר לצו, כי הצו הזה ניתן לפי האפטרות היחידה שיטנה בחוק. מה שנעשה עד ה-17.5, אם אתה עומד על הטאלה שלך בקטר לאלה שנחנו מרצון מה שהוטל עליהם ובין אם לא נתנו מרצון - אתה רוצה לשמוע את חוות דעתו של מבקר המדינה. אין זה קטר עם איטור הצו הזה, ועלינו אנחנו צריכים להצביע. התאריך הוא תאריך אחרון. אם תעמוד על כך טנפנה למבקר המדינה, נעשה זאת.

י. בדר: אולי נעשה איזו פטרה. כיון שהיטל זה הוטל על-ידי מסרד המסחר והחעטיה, אולי יסכים יושב-הראש שהוועדה השאל רשמית את טר המסחר והחעטיה מה ההיטל. אני מתנגד לאיטור הצו במצב הקיים, זו ליברליזציה של דבר בלתי חוקי. הייתי רוצה להצטרף למה שאמר חבר הכנסת סוזיב.

היו"ר י. גורי: אני מעמיד את הצו להצבעה.

ה צ ב ע ה

צו העריף במכס והפטור מס' 22 - בתקבל.

י. בדר: אני טומר לעצמי זכות לדעה נפרדת.

(3) צו העריף במכס והפטור מס' 26

היו"ר י. גורי: עלינו לאשר עוד צו קטן.

מ. קמחי: יש פה ארבעה פרטים. אחד עוסק בסרטים המובאים מן החוץ. אנחנו מציעים להעלות את המכס הקיים ב-80%. המכס הזה כבר כחוקף מאוגוסט 1953. היו לנו כוונות מזמן להעלות אותו, אבל מכל מיני הסכמים שהיו לאוצר עם חברות הסרטים בקטר לצורת הסמירה של הכספים שלהם בארץ לא יכולנו לעשות זאת. חוקמם של ההסכמים האלה פג, ואנחנו מבקשים להעלות את המכס לרמה המוצעת.

אני רוצה לומר שאנחנו עתידים לבוא בבקשה נוספת להעלאה גדולה יותר כאשר יבוא שינוי בסדר היבוא של הסרטים כשנעבור לסיטה של הקצבה, נעלה את הטער עוד יותר.

לגבי הפרט השני, לפי המצב שהיה קיים לפני הצו הזה, שנים היו פטורים השליטי היה תייב ב-35% מכס. יש המלצה לא על ביטול המכס, אלא על הורדתו ל-10%.

אשר לסעיף הבא, אנחנו מבקשים לתת טיעור אחד של 5% על כל החומרים הנזכרים פה.

הסעיף הכא מדבר על צמיגים. פה יש הקלות וגם
העלאת המכס. ההעלאה היא פורמלית, בקסד לכך שהצבילו את הצמיגים
שהולכים לפי השיעור של 25% ברוחב הצמיג.

ההעלאה הטניה בסעיף זה היא לגבי צמיגים שהולכים
לטוקטורים מטני סוגים, שהיו עד עכשיו בשיעור נמוך יותר, 35%, יעברו
עכשיו לשיעור של 50%, וזאת משום שהצמיגים מיוצרים בארץ והם מסיב
מעולה.

היו"ר י. גורין: אני מעמיד את הצו הזה להצבעה.

ה צ ב ע ה

צו מעריף המכס והפטור ממ' 26 - נתקבל.

הישיבה נסתיימה בשעה 13.35.